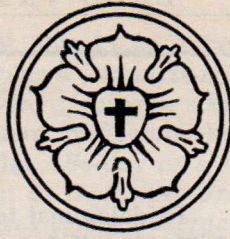

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

XXXV. ÉVFOLYAM

1971. DECEMBER

9. SZÁM

RETTEJENJETEK MEG!

EGYÁLTALÁN nem látszik karácsonyi üzenetnek. Mi ahhoz vagyunk szokva, hogy a karácsonyi prédikáció ezzel kezdődik: "Ne féljetekek, mert ímé hirdetekek néktek nagy örömet..." (Luk. 2:10). Éppen ezért Jézus születése ünnepén mindig valami szívét zsongító, lelket melegítő örözüzenetet várunk. Valami vígasztalót, könnyet törölőt és elérzékenyítőt. Csak azt felejtjük el, hogy az első karácsonyon az angyalok biztató szava megrettent emberekhez szólt. Amikor a betlehemi mezőn az Úrnak dicsősége vette körül a pásztorokat, akkor ők is "nagy félelemmel megfélemlének" (Luk. 2:9).

A mai ember meg nem rettent szívvel hallgatja a karácsonyi evangéliumot. még a magukat keresztyéneknek nevezők is. Megszokott, évenként ismétlődő prédikációtéma ma a számukra. Programont, ami nagyon jól beleillik az olyan család ünneplésébe is, amely az esztendő másnapjain nem igen nyitja ki a templomajtót, vagy a Bibliát. Múltó ünnep, ami után épp oly örömtelen, békételen és krisztustalan az életük, mint addig. Ez nem is lehet másképp, mert szívbeli megrettenés nélkül nincsen igazi karácsony.

Éppen azért ma minden szószéken a betlehemi pásztorok döbbenetét kellene prédikálni: *Rettenjetekek meg!*

Vagy téged még nem rettentett meg, hogy isteni dicsőség fényében kell szemlélned az életedet? Az első karácsonykor mennyei fény esett a földre és azóta nincs többé rejtett sarok, ahol észrevétlen meghúzódhat a bűn. Nincs többé menthető tudatlanság, amely fedezhetné az Isten akaratának a semmibe vételét. Téged még nem sujtott a földre, hogy Isten szent, igaz és dicsőséges, te pedig romlott, hazug és kárhozatos vagy?

Még nem gondolkodtál el azon, hogy a betlehemi istálló jászolbölcsőjében fekvő kisgyermekké kellett len-

nie az Istennek, hogy tehozzád alászállhasson és téged megválthasson? Nem döbbsentett meg még az, hogy Isten ilyen mélyen keres téged? Pedig akkor bizonyosan ilyen mélyen benne vagy a bűnben. Te is joggal ajkadra veheted Dávid imádságát: "Ímé én vétekekben fogantattam és bűnben melettegetett engem az anyám" (Zsolt. 51:7).

Még nem rettentett meg soha, hogy ennek a karácsonyi gyermeknek nemcsak a születése volt ennyire megalázó, hanem az egész élete üldöztetés, hontalanság és megaláztatás között telt egészen az átok fájáig, amelyre két lator közé feszítették fel. Ilyen rettenetes dolog a te bűnöd. Menthetetlen és jóvátehetetlen vétekek tartozás. Az Igaznak és a Szentnek kell bűnné lennie éretted, hogy te megszabadulhass az átok alól.

(Folytatás a 2. oldalon)

Betlehem

Lukács 2:1-7

Végre, végre Betlehem házai!
Nagy, nehéz út volt, szinte végtelen!
Csak legyen hol fejük lehajtani!
Hiszen... talán... ezen az éjjelen...

Mária arca halotthalavány.
A kapukat sorra megzörgetik.
Kinyílik és bezárul mindahány.
Zár csikordul. Seholy sincs hely nekik.

Légy áldott, kedves barlang, kis istálló,
zizegő széna, pihenést kínáló!
De jó a kínban leroskadni rád!...

S Szűz Mária már boldogan ringatja,
odafekteti egyszerű jászladra
a testté lett Igét, Isten Fiát.

T. E.

(Folytatás az 1. oldalról)

Rettenjete meg, akik karácsony után, nagypéntek után és húsvét után is tudtok szemrebbenés nélkül vétkezni, bűnbánat és megtérés nélkül, bűnbocsánat és Megváltó nélkül élni. Vagy azt gondoljátok, hogy lehet még mentség annak a számára, aki nem törődik ilyen nagy üdvösséggel?

Rettenjete meg, akiknek a karácsony mindig csak múló ünnep, az evangélium mindig csak pillanatnyi megnyihülés! Döbbenjete meg mind, akiknek a szívében az Isten dicsősége összefér a világ hiúságával, a golgotai kereszt gyötrelme a saját érdemükkel, a bűnök gyakori megvallása titkos bűnök melengetésével. Megalkuvók, félszívűek, két úrnak szolgálók, a szoros kapu előtt topogó, de a keskeny útra soha rá nem lépők, remegjen meg a szívetek, mert a bűneitek bocsánataért utolsó csepp vérért is kiontó Megváltó semmit sem utált annyira, mint a langymeleg keresztyéneket.

Hitetlenek, szokáskeresztyének, állegyesek és kihültszívű hívők, rettenjete meg! Karácsony után is van kárhozat! Sőt karácsony után a Megváltó el nem fogadása, vagy megosztott szívvel való szolgálása miatt lesz igazán rettenetes a kárhozat!

Rettenjete meg! Törjön össze bűnös szívetek Isten dicsősége, kegyelme és ajándékozó szeretete előtt, hogy végre a ti megrettent szívetekben is legyen helye a karácsonyi evangéliumnak: *“Ne féljete, mert ímé hirdete néktek nagy örömet, amely az egész népnek öröme leszén...”*

Csepregi Béla

MORAVEK SÁMUEL

nyug. ev. lelkész hosszú betegség után, f. évi október 26-án 60 éves korában a németországi Geislingenben elhunyt.

Moravek Sámuel Pozsonyban végezte a teológiát, Magyarországon káplánkodott, majd a Felvidékre került lelkésznek. Magyar, német és szlovák nyelven hirdette Isten Igéjét. Lelkészi szolgálatának utolsó állomásai Németországban voltak, ahol élete végéig nem szűnt meg egyháza és a magyarság iránt való hűsége és szeretete.

Szalay István

Fájdalommal teli szívvel, de Isten akaratában megnyugodva értesítjük olvasóinkat és a világban szétszórt magyar testvéreinket, hogy

D. TÚRÓCZY ZOLTÁN

Magyarország legáldottabb evangélikus igehirdetője és evangélizátora, előbb a tiszai, majd a dunántúli, később az északi egyházkerületnek püspöke, több mint egyévi kínos szenvedés (agyérelmeszesedés) után, 1971. november 22-én, 78 éves korában az Úrhoz, mennyei Édesatyjához költözött.

Halála előtt tüdőgyulladással került kórházba, de kérésére, mert szerettei körében akart meghalni, hazavitték. Pár óra múlva befejezte földi vándorútját. Győrött temették el november 26-án.

Betegyán alig beszélt. De egyik prédikációjában mindnyájunknak ezt a tanítást hagyta:

“Ha majd az Úr engem maga elé állít és sok és nagy bűnöm reám olvastatik, lehajtott fejjel, zokogó szívvel hallgatom és kimondhatatlanul szégyellem magam. De mikor befejeztetik bűneim lajstroma, felelem a fejem, reánézek Krisztusra és azt mondom: Uram, én elveszett, nyomorult és kárhozatra méltó ember vagyok és nem érdemlek semmi kegyelmet. De nézz arra, aki meghalt az én bűneimért a keresztfán és bűneim lajstroma után odaírta piros vérével: Én megfizettem érte! Légy hozzám Óérette irgalmas! Bűneimet sebeiben rejttem el, szentségtelenségemet az Ő fehér palástjával takarom be — én nem vagyok senki és semmi, csak egy bűnös ember, aki a Te ítéleted igazsága és a megérdemelt ítéleted elől apellálok a keresztre!”

“EMLÉKEZZETEK MEG ELŐLJÁRÓITOKRÓL, AKIK ISTEN IGÉJÉT HIRDETTÉK NÉKTEK; FIGYELJETEK ÉLETÜK VÉGÉRE ÉS KÖVESSÉTEK HITÜKET! (Héber levél 13:7.)

Túróczy Zoltán 1893-ban született a Borsod megyei Arnóton régi lelkészcsaládból. Felavatása után Komáromban és Ózdon volt segédlelkész, Arnóton, Ózdon, Győrött és Nyíregyházán lelkész. 1939-ben lett a Tiszai Egyházkerület püspöke. A szovjet megszálláskor letartóztatták, meghurcolták, tízévi szabadságvesztésre ítélték. 1948-ban szabadlábra helyezték. Később három évig a Dunántúli Egyházkerület püspöke volt, a kerület megszüntetésével nyugdíjba kényszerült 1952-ben. 1956. nov. 3-án átvette az Északi Egyházkerület ügyvezetését, 1957. február 6-án, mint megválasztott püspököt beiktatták. A beiktatáson az állam küldöttei is résztvettek és köszöntötték őt. 1957. december elején azonban a rendszer végleg nyugdíjba kényszerítette. Egyházunk egyik legnagyobb igehirdetőjét —

végrendeletében kifejezett kívánsága ellenére — nem engedték a templomból eltemetni. A temetési szertartást és igehirdetést Kovács Géza győr-nádorvárosi lelkész végezte 1 Pét 2:10 alapján. Az egyházmege nevében Weltler Rezső esperes szolgált. A diakonissza-tömbben levő sírnál Plachy Lajos győri igazgató-lelkész végezte a szertartást. A temetésen D. Káldy Zoltán püspök képviselte az Országos Egyházat. A hatalmas gyászoló tömeg hangszórókon át hallotta a temetési szertartást és az elhunyt legkedvesebb finn énekét:

Uram, ó, add, ha vándorútam
Majd véget ér itt a borúban,
Elérjek hozzád,
S te fényes oreád
Hadd lássam én!

(J)

FIGYELŐ

Írja: *Asbóth Gyula*

FESZÜLET ÉS ZÁSZLÓ

egymásmellé helyezéséből bírói tárgyalásra került sor. Az egyik ház ablakában a tulajdonos egymásmellé helyezte a feszületet és az amerikai zászlót. Ez a cselekedet a szomszédokat felingerelte. Alig hihető, de mégis igaz: feljelentették, mert "lelkiismereti meggyőződésükkel ellenkezett" az amerikai zászlónak vallási jelkép mellé helyezése. Szerencsére a tárgyalást a bíró hamar berekesztette ezzel: szégyenletes és nevetséges dolog az egész feljelentés. Vajjon kiknek fájhatott a keresztyén hit és a hazaszeretet jelképeinek együttlátása?!

A MAGAS VÉRNYOMÁS OKOZTA

szívbjában szenvedők közül feltűnően sok tanárt, tanítót kell gyógykezeltetni — mondotta egy szívspecialista orvos. Nem bírják ki szívük tönkremenése nélkül hosszabb ideig azt a szörnyű fegyelmezetlenséget, engedetlen tiszteletlenséget, gorombaságot, amelyet a ma uralkodó "mindent megengedő" nevelési rendszer mellett növendékeik részéről el kell szenvedniük. Már az otthonból hozza magával legtöbb gyerek a szülők által gyakorolt nevelési elv gyümölcseként ezt a szabados, engedetlen szellemet. A ma uralkodó nevelési cél: örüljön a gyerek, legyen boldog. Ennek elérése végett engedjünk meg neki minél többet. Nem szabad, legfeljebb a legvégső esetben, fenyíteni a gyermeket. A fenyíték alkalmazása lelki zavarokat idézhet elő a fejlődésben. Elfelejtették ennek a nevelési elvnek a kiagyaloí azt az örök igazságot: csak engedelmisség által lehetünk szabadok. Engedelmisség nélkül a szabadság szemtelenségé és fegyelmezetlenségé fajul. Az a gyermek, akinek sohasem kellett engedelmessé válnia, az az élete végéig szegény, szájalomra méltó, boldogtalan lény marad, saját szeszélyeinek játklabdája, vágyainak, szenvedélyeinek rabszolgája lesz. Ebből az elhibázott, téves nevelési eszményből,

mint gyökérből nőtt ki az a beteg társadalom, amely a törvénytiszteletlenségben, törvénytelenések elkövetésében maoholnap már semmi kivétlenítőt sem talál. "Boldog az a nép, amelynek Isten az Ura". "Az Úrnak féjtelme a bölcsességnek a kezdete".

A SZERETET ÉLTETŐ EREJÉRŐL

a Szentírás bizonyágtételét a legújabb tudományos kísérletek is megerősítik. Orvosok rendszeres megfigyeléseik eredményeképpen rájöttek a szeretet testi-, szellemi-, jellembeli fejlődést előidéző hatására. Születésük pillanatától, két-három éves korukig, megfigyelték az anya gondozásában és az anya nélkül növekvő csecsemők életét. A csecsemő-kórházakban a kicsik mellett ott tartották az édesanyákat, vagy olyan pótanymatkat, akik naponként anyáskodó szeretettel gondozták őket. A lelencházakban viszont ezt az anyaszeretetet teljesen nélkülözték az ott elhelyezett újszülöttek. Mindkét csecsemőgondozó intézménynél azonos testi táplálékot kaptak a kicsik. Naponként ugyanannyiszor étkeztették őket mindkét helyen. Gondosan figyelték a hatást pár évig. Az eredmény meglepő volt. Amíg az anyai szeretet melegét nélkülöző lelencházi gondozottak közül sokan az első két évben meghaltak, vagy pedig a fejlődésben teljesen visszamaradtak, addig az anyai gondozás alatt állók közül ugyanannyi idő alatt egy sem pusztult el, s nem maradtak el a fejlődésben sem. Ahogy a szeretet hiánya a testi fejlődést hátráltatta, ugyanúgy a szeretetet nélkülözők szellemileg is hátramaradtak.

Az ember veleszületett természete igényli a szeretetet. Így igazolták a tudósok is megfigyeléseik alapján azt a bibliai igazságot, amely szerint Isten az embert szeretetre teremtette, és ezért rendezte be az életet úgy, hogy az egyes ember mások nélkül sohasem tudja azt élni.

A szeretet nélkül felnövő gyermek az életben sohasem tudja megérteni igazán a szeretet értelmét. Viselkedésében ezért lesz sokszor társadalomellenes, bűnöző. A szeretet az egész élet szervező, mozgató, uralkodó ereje. Tudva vagy tudatlanul szeretetre éheznek minden ember. Korunkban

egyre több szív hidegszik, üresedik. Emlékezzünk a bibliai üzenetre: "Nem abban van a szeretet, hogy mi szerettük Istent, hanem, hogy Ő szeretett minket, és elküldte az Ő Fiát engesztelő áldozatul a mi bűneinkért. Szeretteim, ha így szeretett minket az Isten, nekünk is szeretnünk kell egymást". Ha elfogadjuk Istennek egész életünket éltető, gazdagító szeretetét, utána már nem lesz nehéz átadni egymásnak a szeretetnek lelki fagyhaláltól megvédő melegét.

A NE FÉLJ! megjelenési dátuma eltolódott

Karácsonyra reméltük NE FÉLJ! c. áhítatos könyvünk megjelenését. Közbejött akadályok miatt — de főleg azért, mert a könyv nyomda alá készítését egyedül végző szerkesztőnk egyéb munkaterhe mellett ráadásul ismételen betegeskedett is — a megjelenés néhány héttel eltolódott. Köszönjük sok kedves Testvérünk türelmét, akik a könyvet megrendelték és arra adakoztak! Megnyugtatóul még csak annyit, hogy a NE FÉLJ! jelentős részének már elkészült a szedése.

Nagybetűs énekeskönyv kapható!

Megjelent a Keresztyén Énekeskönyv új kiadása az eddiginél nagyobb alakban (5x6,5 incs, azaz 12,5x16,5 cm nagyságban), jól olvasható, nagyobb betűkkel nyomva. A 648 oldalas énekeskönyv 423 oldalon énekeket, 118 oldalnyi imádságos részt, további 107 oldalon az evangélikus egyház istentiszteleti rendjeit tartalmazza. Ára 4 dollár, beleértve a postai szállítási költségét is. Gyűlekezetek (legalább 10 példánynál) 10% engedményt kapnak. Megrendelhető iratterjesztésünknél:

ERŐS VÁR
P. O. Box 02148
Cleveland, Ohio 44102

A csekkre csak ezt kell írni:
ERŐS VÁR.

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

Az Amerikai Evangélikus Egyház
Magyar Konferenciájának
lapja.

Szerkesztő és kiadó:

Juhász Imre

Főmunkatárs: Egyed Aladár

“ERŐS VÁR”

(“MIGHTY FORTRESS”)

P.O. Box 02148, Cleveland, Ohio 44102

Published by the

Hungarian Conference

of the Lutheran Church in America.

Issued monthly October to May,

bi-monthly in June/July and Aug./Sep.

No. 9. (146) Vol. XXXV.

DECEMBER 1971

Subscription: \$3.00 a year.

Second-class postage paid

at Cleveland, Ohio.

FONTOS!

Minden szerkesztőségi anyag, kézirat, gyülekezeti hír, úgyszintén a lappal kapcsolatos minden levelezés, előfizetés és adomány erre a címre küldendő:

“ERŐS VÁR”

P. O. BOX 02148

CLEVELAND, OHIO 44102

Az “ERŐS VÁR” előfizetési díja egy évre csak 3 dollár. Sziveskedjenek a lejárt előfizetéseket késsedellem nélkül beküldeni a fenti címre.

Be nem jelentett címváltozás esetén a posta a kézbesíthetetlen újságot megsemmisíti, a kiadóhivatalnak pedig külön portót kell fizetnie. Erre a költségre különösen nem-előfizetők, késsedelmező előfizetők, vagy többéves hátralékban lévők esetében nehéz fedezetet találni.

Ezért kérjük olvasóinkat, hogy minden esetben pontosan adják meg címüket a “Zip Code” szám feltüntetésével együtt! Az újságot “Zip Code” szám nélkül nem kézbesíti a posta. Címközlésnél tüntessék fel az utca megjelölését is; pl. St., Rd., Ave. Ugyanis egyes postai zónában azonos nevű utcákat csak így lehet megkülönböztetni.

Printed by

Classic Printing Corporation

9527 Madison Ave., Cleveland O. 44102

“Nem szégyenlem Krisztus evangéliumát”

9. A KARÁCSONYI ÉJSZAKA TANÍTÁSA

Karácsonykor mindig arról a kisdetről kell beszélni, aki az esemény középpontjában van, aki karácsony éjszakájának értelmét és jelentőségét adta.

Mit tanít nekünk a kised Jézus?

1. **Testvér, légy igénytelen.** Én a világ Megváltója vagyok, a mennyből jöttem erre a földre és látod, itt vagyok egy kis istállóban. Alattam egy kevés szalma, amit az állatok alól húzott ki a gondoskodó anyai szeretet. Körülöttem két egyszerű ember: az édesanyám és egy ácsmester s én mégis belemosolygok a világba.

Emberek, ne legyetek olyan igényesek — adjatok hálát Istennek azért, amit Isten adott néktek!

2. Mivel próféták jövendölték meg azt, hogy a Megváltónak Betlehemben kell megszületnie, az ember azt gondolná, hogy oda gyűlnek össze: Heródes, a főpapok, az írástudók és mind ünnepi díszben várják, hogy jöjjön a világ Megváltója.

És senkisé várja őt, csak kint a mezőn pár bozontos szakállú pásztor. Ez az egész fogadtatás! Ó, micsoda közöny!

Mégsem átkozta meg ezt a világot, hanem ezt üzeni neked: **Ne ijedj meg a közönytől.** A tanítvány nem lehet nagyobb, mint a Mester!

3. **“Szeresd az egyszerű lelkeket”** — szól a harmadik üzenet. Nézd micsoda egyszerű emberek vannak a jászol körül: Mária, aki királyi család sarja, de teljesen elszegényedett és boldog, hogy egy szegény ácsmester hajlandó őt feleségül venni. Ott vannak a pásztorok. Ki tudja, micsoda megvetett népség! Jézusnak mégis elég volt. Mi elfelejtjük, hogy az angyalok nem a királyi palota felett jelentek meg, hanem fényességük minden dicsőségét, énekkaruk minden csodálatos harmóniáját a pár rongyos pásztorok tartogatták, ott a betlehemi mezőn.

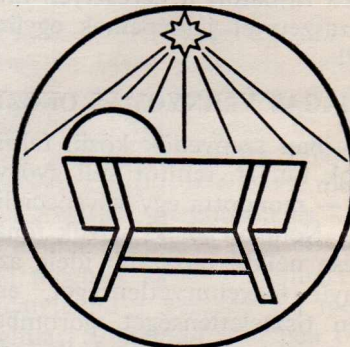
4. És végül azt mondja nekünk a kised Jézus: **Bízzál abban, hogy**

minden megnő ezen a világon! Milyen kicsi és kezdetleges minden az első karácsonyi estén. Nincs templom, csak istálló. Nem zúgnak a harangok, nem búg az orgona, a kised mégis tudja, hogy egyszer sorra épülnek a templomok, megindul oda az ünneplőbe öltözött sereg, hogy őt dicsérje “zúgó harang, ének és orgonahang, mind csak az Ő nevét áldják”.

Bízzatok az élet fejlődésében, ne legyetek türelmetlenek, ha egyszerre nem sikerül minden.

Jó is, hogy az Úr sokszor megvároztat minket, hiszen akkor sohasem éreznénk kegyelemnek azt, amit az Ő kegyelme ajándékoz nekünk!

Közl: Egyed Aladár

Hadd zengjen énekszó,
Fel, égis újjongó,
Jászol-ágyon szunnyad
Az édes Megváltó,
Ott fénylik ő, az új nap,
Kit várva vártunk rég.
Kezdet ő és vég,
Kezdet ő és vég.

Mint gyenge gyermek ő,
E bűnös földre jő.
Várva várlak téged,
Te mennyből érkező.
Hozz vigaszt, békességet!
Kis Jézus, itt e szív!
Térj be, — egyre hív,
Térj be, — egyre hív.

“In dulci jubilo” latin ének

MINDEN KEDVES OLVASÓNKNAK
ISTENTŐL ÁLDOTT
KARÁCSONYT
KÍVÁNUNK!

AZ EGYHÁZ HÍREI

U.S.A.

● A 9 millió lelket felölelő három nagy ev. egyház orsz. nőszövetségeiből közös delegáció látogatott Japánba az ottani életkörülmények és egyházi működés közvetlen megtapasztalására és kiértékelésére.

● Valamennyi ev. szeminárium kiküldötteinek a résztvételével 1972 januárjában konferenciát tartanak a modern liturgiai irányzat és igény tanulmányozására.

● A "Lutheran Church Missouri Synod" egyházban elharapózni látszó liberális teológiai felfogás miatt több gyülekezet kilépett ebből az egyházból és egyéb független ev. gyülekezetekkel együtt újabb felekezeti szervezetbe tömörültek; ez "Federation of Authentic Lutherans", azaz "Valódi Evangélikusok Szövetsége" néven ismeretes, lélekszáma meghaladja a nyolcezetet.

● A "Reader's Digest" c. havi folyóirat legutóbbi számaiban az Egyházak Világtanácsa politikai tevékenységéről és ennek egyoldalúságáról jelent meg két cikk. Az író szerint az EVT vezetőinek az erősen baloldali beállítottságára vezethető vissza, hogy tavaly is, meg idén is jelentős pénzsegélyben részesítettek bizonyos, a törvényes rend megdöntésére törekvő terrorista csoportokat.

● Egy, az állami iskolákban ún. felekezetiiségtől mentes ("non-denominational") imádkozás engedélyezésére irányuló alkotmánymódosító javaslat a szenátusban nem kapta meg a szükséges kétharmad többséget. Legtöbb egyház is a javaslat ellen állt, mivel szerintük az Első Módosítás a vallásgyakorlás jogát kellőleg biztosítja. A felekezetiiségtől való mentesség meghatározása az államra maradt volna, s így lehetőség nyílt volna a vallásgyakorlás jogának a megnyirbálására.

● R. Wurmband, v. erdélyi ev. lelkész levélben kérte fel R. Nixon elnököt, hogy kínai látogatása alkalmával szíveskedjék a mintegy 100 ezer, fogságban sínylődő keresztényen közelebbi sorsáról érdeklődni.

● A Külföldi Orosz Orthodox Egyház szervezésének 50. évfordulóját ünnepelte. A kapcsolatos zsinati gyűlés felhívást intézett a Szovjetunióban élő ortodox hívekhez, hogy maradjanak hűségesek hitükhöz, hirdessék Isten Igéjét, s mentsék meg a fiatalok lelkét az ateista befolyások elől. Ennek az egyháznak a szervezete Philaret metropolita vezetésével 35 országot átfogó 14 egyházmegyére terjed ki.

Lutheran Church in America

● Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencián belül a clevelandi Első Magyar Ev. Egyház fennállásának 65., Kiss Samu lelkészi szolgálatának 60., és Brachna Gábor, a Konferencia elnöke, ugyancsak lelkészi működésének 40. évfordulóját ünnepelte. A Konferencia október elején rendkívüli gyűlést tartott az amerikai magyar evangélikusság jövőjét érintő problémák felmérésére.

● A Liturgiai Főbizottság kísérleti használatra hat változatban istentiszteleti rendet hagyott jóvá olyan alkalmakra, amikor nincsen úrvacsoraosztás.

● Dr. Robert P. Roth, St. Paul-beli (MN) ev. teol. professzor tollából a vasfüggöny mögötti politikai és egyházi helyzetet igenesek dícsérgető cikk jelent meg a "The Lutheran" c. orsz. kétheti magazin 1971/20. számában.

● Az egyházi szervezés és működés felülvizsgálására kiküldött rendkívüli bizottság elkészítette előzetes jelentését. Ezt több mint 1000 gyülekezetben tanulmányozzák és véleményezik. A végleges jelentés e vélemények figyelembevételével az 1972. évi orsz. közgyűlés elé kerül döntésre.

● A Keletkanada Egyházkerület átszervezése nyomán 23 egyházkerületi bizottságból huszat megszüntettek.

AUSZTRÁLIA

● Egy lényegében anglikán jellegű evangélicizációs kongresszuson hangzott el, hogy "a kereszténységbe betérőktől elvárjuk a 16. századbéli angol nyelv, a 12. századbéli építkezési formák és a 4. századbéli öltözködési divat elfogadását is".

● Kemény Péter magyar ev. missziós lelkész az adelaidei (SA) Luther Szeminárium hallgatói részére, azzal a céllal, hogy felkeltse az érdeklődést a modern irodalom iránt és rámutasson, mennyire foglalkoznak korunk írói teológiai problémákkal, "Károli Gáspár Literary Prize" néven irodalmi ösztöndíjat létesített, valamint a szemináriumi könyvtárnak válogatott modern irodalmi műveket is ajándékozott.

MAGYARORSZÁG

● Pápan Sikos Lajos esperes, Szentendrén (Szirmai-Ocsenás József külföldre távozásával) Szentpétery Péter az ev. gyülekezet új lelkésze.

● Renate Rieneck német professzornőt a

Budapesti Ev. Teol. Akadémia díszdoktorai közé avatták. Az 1971/72-es tanévben az Akadémián rendes hallgatóként öt férfi és három nő, rendkívüliként egy finnországi nő kezdte meg tanulmányait.

● Lelkeszi oklevelet szerzett Ittész János, Rezesy Miklós, Solymár Gábor, Szalay Tamás és Valtynyi Gábor ev. segédlelkész.

● Bp.—Deák-téren, Rákoskeresztúron új, Bokodon megújított orgonáját vette használatba, Mezőtúron templomot újított, Vecsésen új templomot szentelt fel, Nagytarcsán fennállásának 250., jelenlegi temploma felszentelésének 40., Péterin a templomszentelés 141. és Szende Erzsébet lelkész helyi szolgálatának 25., Péren Révész László lelkész felszentelésének 35. és helyi szolgálatának 30., Dombóváron a templomszentelés 41., Kőbányán a 40. és Mohácson a 25. évfordulójáról emlékezett meg az ev. gyülekezet.

● A hazai és külföldi magyar evangélikusság közötti, Budapestről kerekén öt éve kezdeményezett "párbeszédre" az Evangélikus Élet c. hetilapban úgy látszik pontot tettek a következő kategórikus megállapítással: "...igen gyakran éppen az amerikai magyar ev. lelkészek és gyülekezetek szegődtek (a) hidegháborús propaganda szószólóivá és igyekeznek elhallgatni vagy félremagyarázni egyházunk eredményeit". (Sic!)

● Mindszenty József bíborosérsek külföldre való távozásával az esztergomi r. k. főegyházmegye élére Kisberk Imre püspököt neveztek ki apostoli kormányzóknak. Felvetődött annak lehetősége, hogy Ijjas József kalocsai érseket VI. Pál pápa a bíborosi testület tagjai közé emeli.

● Hivatalos statisztikai jelentés szerint öngyilkossági arányban Magyarország vezet: 100 ezer lakosra 34 öngyilkosság jut. Finnország áll a második helyen 29, majd Ausztria és Csehszlovákia 28—28, Japán 25 öngyilkossággal százezer lakosonként. Svédország 22-vel a kilencedik helyen van, holott úgy híresztelik, mintha vezetne öngyilkosságok terén. A magyarországi öngyilkosságok és öngyilkossági kísérletek okai a következők: családi viszálykodás (40%), betegség, ill. kedélyállapotbeli zavarok (19%), szerelmi bánat (10%), iszákosság (5%), anyagi bajok (4%), bűnözés (2%), egyéb (20%).

Erdély

● A Bibliatársulatok Szövetsége az erdélyi reformátusok részére 10 ezer magyar nyelvű Biblia elküldésére kapott engedélyt a román hatóságoktól.

ARGENTÍNA

● Nyolc évi missziós lelkészi beosztás után Hefty Lászlót ismét meghívták és beiktatták a Buenos Aires-i magyar ev. gyülekezet lelképásztori szolgálatára. Elődje, Leskó Károly egy dán eredetű ev. gyülekezet lelkészi állását foglalta el.

VENEZUELA

● A caracasi magyar ev. gyülekezet átmeneti lelképásztorlására felkérték és megbízták Szilas Attila dániai lelkészt, aki évekkel ezelőtt már végzett szolgálatot a helyi magyar evangélikusok között.

NORVÉGIA

● Állami—egyházi vegyesbizottságot létesítettek az állam és az ev. egyház közötti kapcsolatok felülvizsgálására és korszerűsítésére.

NÉMETORSZÁG

● Dr. J. Hempel lipesei professzort választották meg a szászországi ev. egyház püspökéül.

● A kelet-német Ev. Egyházzövetség elnökévé I. Braecklein tübingiai püspököt választották meg.

SVÁJC

● A legutóbbi hónapokban az Ev. Világszöv. négy tisztségviselőjének tagadták meg illetékes hatóságok a Délafrikai Unióba való beutazást.

● Az Ev. Világszöv. és a Ref. Világszöv. kiküldöttei Leueningben az európai helyzet szemelött tartásával tanácskoztak és megállapították, hogy a két egyház között nincsenek lényegi eltérések. A kiadott ún. "Leueningi Egyezés" nyomán Nyugat-Németországban az ev. egyházak máris engedélyezték, hogy ref. és uniós egyházak tagjai szabadon járulhassanak ev. szertartású Úrvaesorához.

BULGÁRIA

● Az Egyházak Világtanácsa Központi Bizottsága legutóbbi ülését Szófiában tartották meg.

DÉLNYPUGAT-AFRIKA

● Eredménytelenül végződött a két helyi ev. egyház vezetői és a Délafrikai Unió miniszterelnöke közötti hosszas tanácsko-

zás. Az egyházi vezetők nyílt levelére válaszul J. Vorster ragaszkodott az apartheid politika folytatásához és az egykori német gyarmat fölötti védnökségi hatalom további gyakorlásához.

CSEHSZLOVÁKIA

● A sokféle viszontagság között hányódó prágai bázisú Keresztény Békekonferencia új elnöke Nikodim metropolita, az Orosz Orthodox Egyház külügyi megbízottja. A vezetőség tagjai között találjuk alelnökként dr. Bartha Tibor ref. püspököt, főtítkárként dr. Tóth Károly ref. lelkészt, s a Központi Bizottság tagjaiként még D. Káldy Zoltán, DDR. Ottlyk Ernő ev., Szamosközi István ref. püspököt, és Palotay Sándort, a hazai szabadegyházak tanácsának az elnökét.

VATIKÁN

● A 3. püspöki zsinat döntései csalódást okoztak azoknak, akik a r. k. egyházi tanítás, rend és fegyelem lazítására számítottak. Egyes vélemények szerint a püspö-

kök konzervatívizmusa abban nyilvánult meg, hogy teológiai és kánonjogi ügyekben szigorúbbak voltak még a pápánál is, ezzel szemben szociális vonatkozásokban nem voltak képesek felzárkózni a pápa "modernebb" humanizmusához.

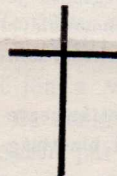
● Jól értesült körökben arról beszélnek, hogy több szerző bevonásával könyv készült a svájci H. Küng r. k. teol. professzor ellen, aki tavaly nagy szenzációt keltett a pápai család közzéhatatlanság dogmáját kétségbevonó művével.

● A Szovjetukrajnában folyó vallásüldözés és a pápai udvar látszólagos nemtörődömsége elleni tiltakozásul J. Slipyj bíboros vezetésével a szabadvilágban élő ukrán r. k. püspökök ún. különzsinatot tartottak Rómában.

Hírközlő: Bernhardt Béla

ANYAGTORLÓDÁS MIATT A JÖVŐ SZÁMUNKBAN JELENIK MEG DR. VIETÓRISZ JÓZSEF BEÍGÉRT CIKKE.

Nt. Ruzsa Istvánné

Mostanában gyakran hallható az a vélemény, hogy a lelkész felesége éppen olyan gyülekezeti tag, mint a többi, s neki is joga van a magánéletéhez. Ez az elgondolás mindenestre ellensúlyozza egyes gyülekezetek régebben szokásos elképzelését, hogy a lelkéssel együtt a papné is "szerződötték". Bár mindkét merev beállítás elfogadhatatlan, a gyülekezet számára azonban mindig lényeges az, hogy milyen jellemű és életű a lelkész hitvese, a "Nagytiszeletű Asszony".

Ruzsa Istvánné bizonyítással a papné mintaképe volt híveink előtt, aki az édesanyát pótolta sok fiatal bevándorló számára. Legyen Istennek hála példás életéért! Mindenben vállalta az amerikai magyar papné sorsát: gondjaiban, munkájában, hitében és reménységében. Nevelte népünket minden vonalon, az orgona mellett és az iskolában, egyleti vezetésben és hazafias előadások rendezésében egyaránt. Férje volt az amerikai magyar evangélikus munka megindítója. Hűség-

élettársa nélkül azonban sok gyülekezeti szervezés szegényebb, lassúbb és sikertelenebb lett volna.

Özvegségében is megtartotta őt Isten számunkra lelki és szellemi frissességben 88 éves koráig. Temetése november 20-án volt a Cleveland melletti Oberlin városában, ahová annak idején beteg férjével költözött nyugalomba. A halálakor elhangzott nyilatkozatok azt mutatják, hogy a belőle áradó hit és szeretet mindenekre hatott, akik közelében éltek. Temetésén nagyszámú gyülekezet vett részt. A magyar evangélikusság nevében Brachna Gábor, mint lelkészutód és a Konferencia elnöke adott hálát igehirdetésében Istennek az elhunyt életéért és szolgálataiért.

Ruzsa Istvánné Eperjesen született 1883. december 8-án. Leánykori neve Maurer Anna volt. Amerikába 1909-ben érkezett, már mint Ruzsa István hitvese. Gyermekeik nem voltak. mégis sokan áldják őket a meleg otthonért, amit a rokonoknak és azok gyermekeinek nyújtottak életük folyamán.

Egy Istennek tetsző élet végén mi, amerikai magyar evangélikusok — különösen Cleveland, New Brunswick és Pittsburgh gyülekezetei — a hála koszorúját tesszük le Nt. Ruzsa Istvánné sírjára.

Brachna Gábor

RENDEZD

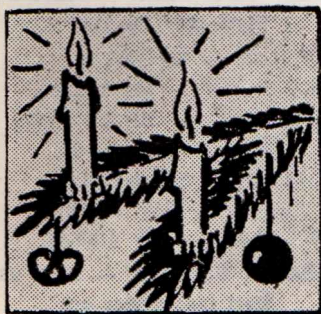
ELŐFIZETÉSEDET!

Az ERŐS VÁR 3 dollár egy évre!

MAGYARUL KÖSZÖNTÖTT

Az a karácsony ugyanez szomorúnak ígérkezett. Bárcsak ne is jönne, gondoltam. Félttem tőle. Ez volt az első karácsony számomra egyedül. Egyedül, egy "menekült", egy Forradalom "áldozata", Londonban, a nagy világvárosban; egyedül, szülők, szerető rokonok, ismerősök, barátok, mind távol, messze — odahaza... Talán sohasem fáj úgy az ön-sajnálát, talán sohasem szúrja az embert szíven a magány olyan nagyon, mint karácsonykor. Mindenki izgatott, mindenki boldog, mindenki várja, hogy megossa az ünnepek örömeit valakivel. Csak te vagy egyedül, egyedül a zajgó világvárosban, egyedül a szokatlan idegenben, ahol nem értik meg szavad.

Plyen terhes hangulatban mentem munkába azon a reggelen. Az Edgware-utcai üzlet, ahol dolgoztam akkor, a készülődés lázától égett. Csakúgy, mint a főváros többi része, ameddig a szem ellát, esillogott, az ablakok meg az utca-lámpák megannyi színében. Ma az üzlet-tulajdonos és az igazgatóság megvendégeli a munkásokat. Itt az évi, ünnepi, karácsonyi ebéd, amikor nem kell fizetni semmit. — Semmi kedvem nem volt hozzá, de mégis úgy éreztem, ide el kell mennem. Hát ott voltunk vagy százan, portások, kiszolgáló lányok, pénztárosok, takarító személyzet, mind körülültük a szépen feldíszített asztalokat, s vártuk az igazgató úr megérkezését.

Mr. Hopkins, az igazgató, nem késett sokáig. Ahogy belépett a terembe, egyenesen a számomra fenntartott "főhely"-re ment, s ahogy helyet foglalt, valamit a helyettesének a fülébe súgott. Ami azután történt, azt sohasem fogom elfelejteni. Az igazgatóhelyettes odajött hozzám. Mindenki szeme rajtam volt. Mindenki várta, hogy most mi lesz. Én meg pirultam, égttem a bizonytalanság, meg a zavar szégyenétől. Az igazgatóhelyettes a kezembe nyomott valamit. Rátékitettem. Az arcom

égett, a szívem kalapált, s közben szememet befutották a meglepetés örömkönnyei. Mr. Hopkins biztató mosollyal tekintett reám, majd rámkiáltott, hogy nyissam fel a borítékot. Én idegesen engedelmeskedtem, s míg a két ötfontos bankjegy az asztalra hullott, félhangosan elkezdtem olvasni a köszöntő szavakat, magyarul, a saját nyelvemen: "Áldott karácsonyi ünnepeket".

Csak egy egyszerű ülvözlet. Csak egy mondat, amit ezerszer, meg ezerszer hallottam, meg olvastam már. De most ez magyarul volt írva, magyarul — idegenben. Valaki, aki nem is ismert, akinek semmi oka nem volt arra, akinek semmi haszna nem lett belőle, valaki az én nyelvemen

JAKUS IMRE:

Aztat én lűttem

A harmincas évek elején épült a barlahidai templom. Alexszal, országjáró kis lovammal vonultunk faluról falura, városról városra, és gyűjtögettünk a megáldott templomra. Házról házra. Az utca egyik során én jártam, a másikon Németh István, a barlahidaiak nagyszívű, lelkes igazgatója.

Dunántúlon Cs-n történt, hogy egy szikár, szálfatermetű fekete bajuszú magyar, amikor átadta elszánt adományát, megjegyezte még: járt egyszer erre a püspökatyá is, és aztat az őzet, amiből akkor evett — én lűttem. A következő háznál már ki is esett belőlem az a mondat, és eltelt vagy húsz esztendő, amikor ismét visszatért hozzám. Ez már Tabon történt. Előkelő és kedves vendége volt akkor házunknak, a már nyugalomba vonult, de még mindig fáradhatatlanul szolgáló, szeretett püspököm D. Kapi Béla. Egy hetes evangélikációt tartott nálunk, és az esti szolgálat után, a vacsoraidőn is jóval túl már, órákig ültünk az asztal körül és beszélgettünk. Inkább ő volt, aki szólt, osztogatva, mint karajra szelt kenyeret, hosszú életének a szolgálatban szerzett érdekesebbnél érdekesebb élményeit.

Mint feliasztott madársereg, csapatostól keltek fel emlékei, s én szomjasan szívtam magamba őket, arra gondolva, hogy egyszer jó lenne

köszöntött és kívánt boldog ünnepeket. Hát honnan is vette Mr. Hopkins e kedves magyar szavakat? Ó angol volt, egy szót sem tudott magyarul, de most így akart üdvözölni. És az az egyszerű szándék és tett számomra mindent megváltoztatott. Karácsony szólt hozzám. A szeretet, az egymással való törődés szelleme szólt hozzám. Isten inkarnációi titka szólt hozzám. És most már nem voltam menekült, nem voltam áldozat, nem voltam egyedül, hanem valaki, aki megértett valamit abból, hogy testet öltött a szeretet. — Az igazgató újra rámkiáltott, hogy hangosabban olvasam el az ő üdvözletét. Majd ő is, meg a többiek, együtt ismételtük pöszén, de magyarul: "Áldott karácsonyi ünnepeket."

Weisz Jenő

papírra vetni közülük a toll alá kívánkozókat.

Nos, ezen az esten jutott eszembe az a régen hallott mondat — én lűttem — s el is meséltem, hol, kitől és milyen körülmények között hallottam egyszer...

Jó emlékezőtehetséggel megáldott öreg püspököm szavaim hallatán elmosolyodott és fényt derített e mondat értelmére. Emlékezett. Főpásztori látogatásra érkeztem A-ra. Élen B. főbíróval, a megye küldöttsége fogadott. A nőegylet is pompás villásreggelivel várt. Tűzdelt özgerincet táltak ízesen elkészítve. A híres magyar háziasszonyi konyhaművészet remeke volt. A kedves vendéglátás után autóba ültünk, elől a sofőr és László Miklós, a titkárom, a hátsó ülésen pedig B. főbíró és én helyezkedtünk el.

Indulás előtt már begyűjtotta a sofőr a motort, amikor az autó hágsó-jára fellepett a te szikár termetű, fekete bajszú Cs-i magyarod, majd behajolva a kocsik belsejébe megszólalt: püspökatyám, az őz, akiből evett, jó volt?

Nagyon jó volt, fiam, válaszoltam meglepődve a váratlan kérdésre.

Mert aztat én lűttem, bökött a magyarod büszkén a mellére, s máris lelépett az autó hágsójáról. A kocsi elindult, s egyre a fejét csóválva, kisértatva megszólalt a nagy vadász hírében álló B. főbíró: csak ne mondta volna legalább ez a szerencsétlen, hiszen — tilalmi idő van.

SECOND CLASS PUBLICATION.

POSTMASTER: SEND FORM 3579 TO
ERŐS VÁR

BOX 02148, CLEVELAND, OH 44102.

GYÜLEKEZETI HÍREK

BETHLEHEM — VEND

Lelkész: dr. Flisser Ferenc

Templom: 617 E. 4th St. — Lelkészlak: 609 E. 4th St. Tel.: (215) 867-2753. Vasárnapi istentiszteletek: de. 9:15-kor vend, 10:45-kor angol, kivéve minden hónap utolsó vasárnapját, mikor a 9:15-ös istentiszteletet magyar nyelven tartjuk.

A gyülekezet új kocsival és sok más ajándékkal lepte meg lelkészét azon a 400 terítékes ünnepi banketten, melyet a lelkész tiszteletbeli doktorátusa, valamint két évtizedes itteni szolgálata megünneplése alkalmával rendeztek. — December 26-án, karácsony 2. ünnepén, vasárnap reggel 8 órakor magyar úrvacsorai istentisztelet, 9:15-kor magyar ünnepi istentisztelet lesz.

CLEVELAND — NYUGAT

Lelkész: Juhász Imre

Pastor Emeritus: Egedy Aladár

Templom: W. 98 & Denison Ave. — Lelkészi hivatal: 3245 W. 98th St. (44102).

Tel.: 961-6895. — Istentisztelet minden vasárnap de. 9:30-kor angolul, 10:45-kor magyarul. — Úrvacsoraoztás minden hónap első vasárnapján és az ünnepnapokon.

Vasárnapi iskola de. 9:30-kor angol, 10:45-kor magyar nyelven.

A javítás-karbantartási adományok összege: \$1194.00. A nov. 21-i sajtóvásárnap offertórium a ERŐS VÁR javára \$162.00 volt. — Magyar és angol nyelvű vasárnapi iskolánk közös karácsonyi ünnepélye december 19-én, vasárnap du. 4 órakor lesz az egyház nagytermében. Az ünnepély magyar részét a WXEN-FM (106.5) rádióállomás dec. 22-én, szerda este 10 órai adásában közvetíti. Ünnepi istentiszteleteink: dec. 24-én éjjel 11-kor gyertyafényes angol (úrv.); dec. 25-én, karácsony első ünnepén de. 10:45-kor magyar (úrv.); dec. 26-án, vasárnap de. 9:30-kor angol, 10:45-kor magyar (úrv.); január 1-én, szombaton de. 10:45-kor újról magyar istentisztelet.

DETROIT

Lelkész: Asbóth Gyula

Templom: 8151 Thaddeus St. — Lelkészi hivatal: 8141 Thaddeus St. (48209). Tel.: (313) 841-3077. — Istentiszteletek vasár-

naponként 11-kor magyar, a hó 2. és utolsó vasárnapján 10-kor angol.

Oltáregyesületünk október 2-án süteményvásárt, 10-én bazárt, november 7-én ebédet rendezett. — Keresztelések: Sherry Lynn Zambo, Deborah Gail Sexton, Norman Clifford Horváth. Esketések: Roger H. Shingler és Janet S. Stark, John M. Kontos, IV. és Deborah G. Sexton. Temetések: Kozma Lajos, László Ferenc. Ünnepek: Istentiszteletek: Dec. 24-én éjjel 11-kor angol "Candlelight Service" és úrvacsora, 25-én 11-kor magyar istentisztelet és úrvacsora, 26-án évszázó istentisztelet 10-kor angol, 11-kor magyar. Újév napján 11-kor magyar, január 2-án 10-kor angol, 11-kor magyar.

NEW BRUNSWICK

Lelkész: Rieker György

Templom és lelkészi hivatal: 247 Somerset St. (08901). Tel.: 545-4961. — Lelkészlak: 895 Patton St., North Brunswick, N.J. 08902. — Istentisztelet minden hónap első és harmadik vasárnapján reggel 8:30-kor magyarul, minden vasárnap de. 10-kor és 11:15-kor angolul.

Vasárnapi iskolánk karácsonyi ünnepélye vasárnap, dec. 19-én du. 4 órakor lesz. Az ünnepélyt vacsora követi. Ünnepi istentiszteletek: karácsony este 7-kor és 11-kor angol gyertyafényes; dec. 25-én, kar. 1. ünnepén közös angol—magyar úrvacsorai de. 10:30-kor; dec. 26-án, vas. reggel 8:30-kor magyar (Számel Gyula).

TORONTO

Lelkész: Brachna Gábor

Lévita: Láng Ferenc

Templom: First Lutheran Church, 116 Bond St. — Istentisztelet (július—augusztust kivéve) minden hónap első és harmadik vasárnapján du. 4:30-kor.

Zoltai Miklósné nőegyleti elnöknőnk kórházi műtéten esett át. Imádkozzunk felgyógyulásáért! — Ünnepi istentiszteleteink: dec. 19-én du. 4:30-kor úrvacsorai (Brachna Gábor); dec. 26-án, kar. 2. ünnepén du. 4:30-kor évszázó magyar istentisztelet.

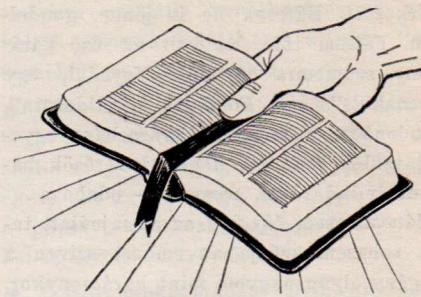
WINDSOR (Ont.)

Beszolgáló lelkész: Asbóth Gyula

Istentiszteletek a hónap második és negyedik vasárnapján du. 2:30-kor a Trinity Lutheran Church épületében, a Giles Blvd. és Parent St. sarkán.

Gyülekezetünk gondnoka, Bogár András áldott ünneplést kíván minden testvérünknek és szeretettel hív istentiszteleteink látogatására.

Mindennapi kenyér

— Útmutató a Biblia olvasásához —

1972. JANUÁR HÓ

1. Újév. Jak 4: 13-17. — Lk 4:16-21.

ÚJÉV U. VAS. — JAN. 2.

Heti ige: Zsolt 91:11

- Rm 3:19-22. — Mt 3:1-12.
- Csel 4:8-12. — Mk. 1:1-8.
- Józs 1:1-9. — Mk 1:9-13.
- Jak 4:13-17. — Mk 1:14-20.
- Vizkereszt. Rm 3:23-31. — Mt. 3:13-17.
- 1 Jn 1:5-10. — Mk 1:21-28.
- Mt. 5:13-16. Mk 1:29-45.

VÍZK. U. 1. VAS. — JAN. 9.

Heti ige: Jn 1:14

- Ef 6:1-4. — Mk 10:13-16.
- Jn 1:35-51. — Mk 2:1-12.
- Mt 4:12-25. — Mk 2:13-17.
- Jn 10:31-38. — Mk 2:18-22.
- Lk 10:21-24. — Mk 2:23-3:6.
- Ézs 43:16-19. — Mk 3:7-12.
- Jn 5:19-24. — Mk 3:13-19.

VÍZK. U. 2. VAS. — JAN. 16.

Heti ige: Jn 1:17

- Ef 5:21-33. — Lk 19:1-10.
- 2 Móz 20:1-17. — Mk 3:20-30.
- Ézs 61:10-11. — Mk 3: 31-35.
- Jn 1:15-18. — Mk 4:1-20.
- Mt 19:3-9. — Mk 4:21-25.
- Mt 5:17-26. — Mk 4:26-29.
- Csel 7:35-40. — Mk 4:30-34.

VÍZK. U. UT. VAS. — JAN 23.

Heti ige: 2 Kor 4:6

- 2 Kor 4:5-6. — Mt 11:25-27.
- 2 Kor 4:7-18. — Mk 4:35-41.
- 2 Móz 34:29-35. — Mk 5:1-20.
- Mt 17:1-9. — Mk 5:21-43.
- Csel 26:1-3. — Mk 6:1-13.
- Kol 1:24-29. — Mk 6:14-29.
- Jel 1:9-18. — Mk 6:30-56.

HETVENED VAS. — JAN. 30.

Heti ige: Dán 9:18

- Csel 17:22-34.
- 1 Kor 1:26-31. — Mk 7:1-23.